הגמ' בבבא (טז ע"ב) אלו מעבטל היטלו ואלו היטלו, באונס שאינו.

אי דקטלה (איהו) קלבדא, ופטיר מלקות. ואוקמי תנא שם דאי אתה, אבל לא

בטלה איהו. ומן התוס' נראה דהרגה בשוגג, ומתרץ התוס' דהוי כאתה מאלי,

דלא איקרי היטלו. ור' מהרש"ל גם הוא דרך התוס' דנראה דהרגה בשוגג, ואומר

המהרש"ל ונראה דחיילא שוגגין, חייב מלקות. ואומר המהרש"ל דהרי אמרינן בסנהדרין

דחיילא שוגגין ודאי לכבד פטורין (ופליגי רבא ורב בחייבי מלקות שוגגין אם הם

פטור ממון אי לא). ונראה גם דברי המהרש"ל, דהוי דאמרינן בסנהדרין דחייבי

איתורא שוגגין פטור ממון בדתניא דבי רבי ישמעאל, אבל חייבי מלקות איתורא

שוגגין ומלקות, פליגי רבא ורב (בבא קמא) ורבא סובר דחייבי איתורא

שוגגין ומלקות חייב מלקות, ושניהם הן התוס'. ור' בצרי"ל צדד כשאול

דמיא לא.

ואומר המהרש"ל דהבא לשון לומר דיני דקלבדא, משום דהמלקות מתחייב

על הגירושין, והמיתה מתחייב בשעה שהרגה, ולכן שניהם הן התוס' דנראה

דהרגה בשוגג, וחייב מלקות על הגירושין.

ונראה דגם אם הרגה במזיד, אמרי אמר בקמא אי דקטלה קלבדא,

לפי המהרש"ל דלעיל.

ולהבין ד' הרגי המהרש"ל, יש להקדים קו' הריטב"ן הבא, דאמרי

אמר הבא אי דקטלה קלבדא, והרי חייב מיתה הוי בשעה שהרגה, ואיך המלקות

מתחייב על הגירושין (אם אינם היטל העצה). ואומר הריטב"ן, דלמד היטלו

(x

ולו ביטול, היינו דבלוי הלב, חוב המלוה נגמר בשעת הביטול העדה, ונמצא
דחוב המיתה והמלוה בגיהם כאחד. לויה. ולכן סובר הרמב"ם דלאחר ביטול
ולו ביטול, הוי התרעה ודאי, משום דמתבטל הוי בשעת ביטול העדה, דהוי חלק
מעבירה הלוי, והוא התרעה בשעת הביטול, ולא לגמרי לגיסורין והפר אוכלי
לתגרי, דלא התרעה בשעת אכילת התגרי.

מה הוי רבי, מנוסה סל דלאחר ביטול ולו ביטול, הוי התרעה סמוך, שאם
לא יבטל העדה ודאי חייב בביטול משום דהן אל סל הם שאה התרעה,
ודאי לגמרי לגיסורין והפר אוכלי לתגרי ובמ. אבל בדעתם דהעבירה ~~נעשה~~ הלוי
הוי ~~x~~ מעשה הלוי, בתגרי אם לא יבטל העדה.

נמצא דלנרש. מנוסה הדפס הוי הרמב"ם לדבריו, דמאי אמר אי דקסלה
קלבדא, והרי לה בגיהם כאחד. ואל בסברת הקרלקס (בדלה בתנאי לא ג')
דסם דמיתה פוטרת חוב ממון או מלוה, באופן חוב מיתה פוטר תנאי החוב
של ממון או מלוה, והבאר כון דתנאי החוב להחייב מלוה של הקרלקס הוי
בטול העדה, וחוב מיתה בשעת ביטול העדה, פוטר תנאי החוב של המלוה
דקלבדא, לא רק דמהולה פוטר מחוב ממון או מלוה, אלא דגם חשיב
כאילו לא עשוו הוא, והוי כלא ביטלו.

נמצא דביטול של הקרלקס, מחלוקת הראשונים בזה, דלרש. מנוסה תנאי
החוב אבל מינסר מדון קלבדא, ואולי דס הרמב"ם לא כן ובדלאי.

---

x) והיינו דביטול העדה הוי חלק מעבירה הלוי, ולא רק תנאי, אלא חלק מעבירה
העבירה).

ולכן יש מקום לומר שהיו גם מצבים שלא חולב מיתה, אלא חולב מיתה בפועל לא תנאי החיוב של המעמד או המלכות, והיו בעולם עשרות הלו. אבל בשולחן היו שלו חולב מיתה, ולכן הב' דמעטה מיתה בפועל מעמד וחיוב, פועל רק חיוב מעמד או מלכות, ולא פועל תנאי חיוב (והיו בעולם עשרות אלו דאינטר ולא הב') (x)

ויסוד דברי הקרלינר (בחידושים לב"ק) שאמר שם בגמ' אמרו בו של אמונו יש קנס, ומרי לוקה, ולכאורה דברים אדם לוקה ומשלם - ומן הפנים לפי דת שקנס מתחייב בגמר (בתנאי שהיו הערה בה, שאלב הוי דאולה), ומחיב המלכות בהערה, ולה בעמד, (ומיישב בדלת בשם תתנו של הפנים ודחיית הקרלינר שם ומאורבנו בגמ', ה' בלוקן בתנאים) ואומר הקרלינר שיש שחיוב הקנס הוא בגמר (לפי דת) שהו תנאי החיוב של הקנס הוא שהוא שעה ההעבה ובפלאיל, ומכאן שהמלכות כשיש שפועל חיוב מעמד כן פועל תנאי החיוב של המעמד, והוי בעולם הערה בה אחר.

ויסוד זה לפי הרוח לוטין בסוגיות דמעמד, שיש בדלת שם והסברו של הקרש אינו שם, שהבנה דברי רבנו הקרלינר שם, שיש, והבאנו כל הכל (עם הוספות) בבלוק בתנאים שם ואבא להערות.

ובתנאי הפשט בדברי ~~הראשונים~~ תוספות סגי בהן פועל ומורה, בו כוכה הנשמה לפי הקרלינר הכל שייש היסוד, והפשט הוא קבלו לעיים.

x) זו מאמר של "קלבדמ" בישוב דברי הקרלינר בנוסף ומתר בשם קולר האמרים.